

Monitoring polityki społecznej listopad-grudzień 2020

Sfinansowano przez
Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
ze środków Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018 – 2030

Spis treści

1. Prawo pracy.....	5
Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw	5
Ustawa z dnia 27 listopada 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw	8
Jednolity tekstu ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.....	9
2. Prawo ubezpieczeń społecznych	9
Umowy o dzieło zgłaszane do ZUS	9
3. Pomoc społeczna	9
Domy pomocy społecznej w dobie pandemii, raport Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka	9
Jednolity tekstu ustawy o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji	11
Zasiłek opiekuńczy i dodatkowy zasiłek opiekuńczy wydłużony	11
4. Opieka zdrowotna	12
Wyższe wynagrodzenie dla pracujących przy epidemii COVID-19.....	12
Zapewnienie kadr medycznych w czasie epidemii.....	12
Ustawa z dnia 10 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw	14
Narodowy program szczepień.....	14
Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 listopada 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie standardu organizacyjnego opieki w izolatoriach	15
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii	15
Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie programu pilotażowego w centrach zdrowia psychicznego	15
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii	16
5. Polityka senioralna	17
Program wieloletni Senior+	17
6. Oświata.....	18
Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 18 listopada 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.....	18
Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 24 listopada 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19	18

Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 27 listopada 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.....	19
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz zniesienia Ministerstwa Edukacji Narodowej i Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.....	19
Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 16 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.....	19
Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 4 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie towarów i usług, dla których obniża się stawkę podatku od towarów i usług, oraz warunków stosowania stawek obniżonych	20
Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 2 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela	20
7. Mieszkalnictwo	21
Ustawa o zmianie niektórych ustaw wspierających rozwój mieszkalnictwa	21
8. Polityka wobec cudzoziemców.....	26
Ustawa z dnia 28 października 2020 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw	26
Ustawa z dnia 10 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin oraz niektórych innych ustaw	27
9. Organizacje pozarządowe.....	27
Program NOWEFIO przyjęty przez rząd.....	27
Jednolity tekstu ustawy o fundacjach	28
Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Prawo o stowarzyszeniach.....	28
10. Ekonomia społeczna	28
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2020 r. w sprawie zniesienia Pełnomocnika Rządu do spraw ekonomii społecznej i solidarnej.....	28
Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o spółdzielniach socjalnych.....	28
11. Inne.....	29
Projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw.....	29
Jednolity tekstu ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej	30

Wprowadzenie

Niniejszy Monitoring przygotowany przez Wspólną Roboczą Związków Organizacji Socjalnych, omawia istotne zmiany prawne i prezentuje ważne dokumenty i działania z obszaru polskiej i unijnej polityki społecznej opublikowane w okresie listopad-grudzień 2020.

Koniec roku przyniósł dużo zmian, znów głównie związanych z walką z epidemią COVID-19, ale oczywiście nie tylko. Do ważnych zmian należy zaliczyć zmiany dotyczące społecznego budownictwa mieszkaniowego, zmiany mające na celu zwiększenie dostępnych w Polsce kadr medycznych, czy Narodowy Program Szczepień.

1. Prawo pracy

Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

W grudniu wpłynął do Sejmu rządowy projekt zmieniający ustawę z 2 marca 2020 o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych¹. Jak czytamy na stronach Sejmu:

projekt dotyczy umożliwienia pracodawcy ubiegania się o rekompensatę kosztów płacy niepełnosprawnego pracownika; doprecyzowania sposobu obliczania przez pracodawcę proporcji liczby dni przestoju oraz spadku przychodu z działalności wytwórczej lub usługowej; zmiany katalogu dokumentów potwierdzających spadek przychodów z działalności wytwórczej lub usługowej; wydłużenia terminu składania przez pracodawcę wniosku o rekompensatę kosztów płacy do 2 miesięcy, licząc od końca miesiąca, którego dotyczy wniosek².

Pracownicy pracujący w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej świadczących usługi całodobowo, noclegowniach oraz innych placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub w podeszłym wieku, oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych będą mogli kontynuować pracę mimo skierowania na kwarantannę.

Zakładom aktywności zawodowej umożliwiono ubieganie się o refundację kosztów płacy niepełnosprawnego pracownika, zarówno wynagrodzenia, jak i należnych składek oraz podatków.

Przewidziano zapewnienie świadczenia integracyjnego uczestnikom centrum integracji społecznej, którzy objęci zostali kwarantanną lub izolacją w warunkach domowych³. W przypadku zawieszenia zajęć w CIS trwającego łącznie dłużej niż 3 miesiące, kierownik jednostki może przedłużyć okres uczestnictwa w zajęciach o okres tego zawieszenia.

Do katalogu przedsiębiorstw, które w okresie trwania stanu epidemii mogą:

- „1) zmienić system lub rozkład czasu pracy pracowników w sposób niezbędny dla zapewnienia ciągłości funkcjonowania przedsiębiorstwa lub stacji;*
- 2) polecić pracownikom świadczenie pracy w godzinach nadliczbowych w zakresie i wymiarze niezbędnym dla zapewnienia ciągłości funkcjonowania przedsiębiorstwa lub stacji;*
- 3) zobowiązać pracownika do pozostawania poza normalnymi godzinami pracy w gotowości do wykonywania pracy w zakładzie pracy lub w innym miejscu*

¹ Ustawa została już uchwalona i opublikowana w styczniu 2021, Dziennik Ustaw 2021 poz. 159

² <http://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/PrzebiegProc.xsp?id=DA20FED83678D3DBC12586390057446F>

³ Art. 1 ust 6 omawianej ustawy, Dziennik Ustaw 2021 poz. 159

wyznaczonym przez pracodawcę, przepisu art. 1515 § 2 zdanie drugie ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy nie stosuje się;

4) polecić pracownikowi realizowanie prawa do odpoczynku w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę.”

dodano przedsiębiorstwa energetyczne wytwarzające ciepło oraz przesyłające lub dystrybuujące ciepło.

Po zmianach świadczenie postojowe można przyznać także osobom, które dotąd nie skorzystały ze świadczenia postojowego (np. tym, którzy później, po 1.04.2020 założyli działalność gospodarczą)⁴.

Art. 15zzf¹ poszerza zakres zadań w odniesieniu do których „w zakresie niezbędnym do niwelowania i ograniczenia negatywnych skutków COVID-19, organy i podmioty powołane do zawierania umów mogą, na wniosek strony lub za jej zgodą, w drodze aneksu do zawartej umowy, zmienić jej warunki, w tym w szczególności wydłużyć termin na jej realizację lub przesunąć termin na realizację zobowiązań z niej wynikających”. Dofinansowanie robót budowlanych dotyczące obiektów służących rehabilitacji i likwidacja barier architektonicznych ze środków POFRON – powinny być realizowane do końca roku – wydłużono to z powodu epidemii.

Wyłączono z zawieszenia eksmisji lokali eksmisję z lokali wyłączonej na rzecz realizacji inwestycji liniowych oraz Centralnego Portu Komunikacyjnego.

Decyzje i pisma ZUS bez obowiązku podpisywania a jedynie z imieniem, nazwiskiem i funkcją osoby wydającej. (1 pkt 29 omawianej ustawy)

(art. 1 pkt 32 ustawy) przedłużenie na 2021 r. możliwości podejmowania przez rady gmin uchwał zwalniających z opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży lub przedłużających termin na ich wniesienie do końca roku. Wsparcie dla gastronomii opierającej się na sprzedaży alkoholu. Ewentualne uchwały obciążą budżety gmin.

środków finansowych w kwocie 120 000 000 zł dla PISF z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Maja one być przyznawane: podmiotom prowadzącym działalność w zakresie kinematografii (dotacje, pożyczki i poręczenia) oraz osobom fizycznym (w formie stypendium). Wnioski do 30 kwietnia 2021 r.

Dla podmiotów – pożyczki na produkcję, wsparcie na promocje i wsparcie kin studyjnych.

Art. 2 omawianej ustawy - Lekarz może udzielić upoważnienia do wystawiania recept osobie wykonującej: zawód medyczny („osobę uprawnioną na podstawie odrębnych przepisów do udzielania świadczeń zdrowotnych oraz osobę legitymującą się nabyciem fachowych kwalifikacji do udzielania świadczeń zdrowotnych w określonym zakresie lub w określonej dziedzinie medycyny”⁵), czynności pomocnicze przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych („inne osoby wykonujące czynności pomocnicze przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych, a także czynności związane z utrzymaniem systemu teleinformatycznego, w którym przetwarzana jest dokumentacja medyczna”⁶).

⁴ Art. 1. Ust 9 omawianej ustawy, Dziennik Ustaw 2021 poz. 159

⁵ Art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dziennik Ustaw 2020, poz. 295)

⁶ Art. 24, ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dziennik Ustaw 2020, poz. 849)

Częściowa rekompensata kosztów dla osób oddających osocze oraz umożliwienie i ułatwienie ozdrowieńcom przemieszczania się do różnych punktów poboru krwi, niezależnie od miejsca ich zamieszkania (do ulg na kolej wliczane są oddania osocza).

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) i jednostki samorządu terytorialnego uzyskały możliwość korzystania z systemu Elektroniczny Krajowy System Monitorowania Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMOoN). Uregulowano (zmiany redakcyjne) przepisy o certyfikacie dostępności i wynikających z niego obniżonych składkach na PFRON. Zgoda PFRON będzie teraz decyzją administracyjną – zatem będzie możliwe odwołanie od niej. Wprowadzono także zmiany w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych: „Art. 68gh. Samorząd województwa może zwiększyć maksymalną kwotę zobowiązań samorządu wojewódzkiego do wypłaty w 2020 r. i w 2021 r. z tytułu dofinansowania kosztów działalności zakładów aktywności zawodowej, w okresie trwania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19, z zaoszczędzonych środków własnych lub z zaoszczędzonych środków otrzymanych na realizację innych działań, przekazanych przez Prezesa Zarządu Funduszu”⁷.

Przyznano prawa do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach dla dawcy krwi, który oddał co najmniej 3 donacje krwi pełnej lub osocza po chorobie COVID-19 – na podstawie zaświadczenia⁸.

Art. 15 wprowadza zmiany w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej⁹ zobowiązujące osoby prowadzące podmioty pieczy zastępczej (tj.: rodzina zastępcza, prowadzący rodzinny dom dziecka, dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektor regionalnej placówki opiekuńczo--terapeutycznej oraz dyrektor interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego) w okresie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii do dbałości o współpracę z odpowiednimi służbami (tj.: inspekcja sanitarna, wojewoda, organy JST i podmioty lecznicze), do zapewnienia personelowi odpowiedniego poziomu informacji o aktualnym stanie prawnym oraz do monitorowania stanu zaopatrzenia w środki ochrony osobistej i szybkie reagowanie w przypadku prawdopodobieństwa wystąpienia braków w tym zakresie”¹⁰.

Umożliwiono niższy wymiar czasu odbywania praktyk na studiach o profilu praktycznym (ze względu na zamknięcie niektórych sektorów gospodarki i związana z tym trudności w odbywaniu praktyk). Wprowadzono możliwość zawieszania lub ograniczenia kształcenia na studiach doktoranckich¹¹.

Wprowadzono też zmiany mające na celu ułatwienie przyjmowania na studia w II semestrze roku akademickiego 2020/2021, m.in.: znosząc wymóg uchwalenia zmian w regulaminie studiów co najmniej na 5 miesięcy przed rozpoczęciem roku akademickiego¹². Te zmiany dotyczą wyłącznie obecnego roku akademickiego. Umożliwiono także inną organizację czasową roku akademickiego – m.in.: dając możliwość skracania lub wydłużania semestrów.

Dodano do katalogu imprez możliwych do opłacania za pomocą Polskiego Bonu Turystycznego imprezy jednodniowe bez noclegu¹³.

⁷ Art. 4 omawianej ustawy

⁸ Art. 7. omawianej ustawy

⁹ Dziennik Ustaw z 2020 r. poz. 821

¹⁰ Uzasadnienie do projektu ustawy

¹¹ art. 18 omawianej ustawy

¹² Art. 20 omawianej ustawy

¹³ Ar. 23 omawianej ustawy

Ustawa z dnia 27 listopada 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

27 listopada sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw¹⁴. Ustawa powstała z inicjatywy rządu złożonej do Sejmu tego samego dnia¹⁵ wprowadza zmiany dotyczące prawa pracy.

Po pierwsze umożliwia osobom skierowanym na obowiązkową izolację w warunkach domowych świadczenie pracy w trybie zdalnym za zgodą pracodawcy. Warto przypomnieć, że izolacja jest stosowana jako środek w walce z epidemią wobec osób chorych, tj. takich u których stwierdzono obecność patogenów. Wprawdzie w uzasadnieniu do projektu mowa o osobach chorujących na COVID-19 ale sama treść przepisów nie wyszczególnia powodu odesłania na izolację domową. Ta możliwość motywowana jest w uzasadnieniu do projektu ustawy tym, że w wielu przypadkach przebieg choroby COVID-19 jest bezobjawowy lub skąpoobjawowy, ale podobnie w samych przepisach nie ma mowy o tym czy dotyczy ona osób, u których choroba przebiega w sposób objawowy czy nie. W przepisach nie ma też mowy o zgodzie pracownika na wykonywanie takiej formy pracy w czasie izolacji domowej¹⁶. Zatem w przypadku tej i przyszłych możliwych epidemii wydaje się możliwe polecenie pracy zdalnej pracownikowi izolowanemu w domu będącemu faktycznie, objawowo chorym, o ile nie dokona się zmian w tych przepisach.

Przepisy wprowadzające tę możliwość pracy zdalnej dla osób przebywających w domowej izolacji jednocześnie precyzują, że osobom wykonującym tę pracę nie należy się wynagrodzenie „o którym mowa w art. 92 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy, ani świadczenie pieniężne z tytułu choroby” oraz, że za okres „nieświadczenia pracy w trakcie kwarantanny albo izolacji w warunkach domowych przysługuje wynagrodzenie, o którym mowa w art. 92 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy, albo świadczenie pieniężne z tytułu choroby.”

Ta sama ustawa umożliwia prowadzenie zawieszonych wcześniej, obowiązkowych badań lekarskich i psychologicznych osób ubiegających się o uzyskanie licencji lub świadectwa maszynisty (i wydłuża okres obowiązywania tych badań dla osób, którym one wygasają w czasie epidemii lub stanu zagrożenia epidemiologicznego do 180 dni po odwołaniu stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemiologicznego).

¹⁴ Dziennik Ustaw 2020, poz. 2157, <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/2157>

¹⁵

<http://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/PrzebiegProc.xsp?id=2E7CDF409A2C24C5C125862B00661EED>

¹⁶ Sytuacja ta jest analogiczna do przewidzianej w ustawie o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z wystąpieniem COVID-19 uchwalonej 3 listopada 2020 (Dziennik Ustaw 2020, poz. 2112 – pisaliśmy o niej szerzej w Monitoringu Polityki Społecznej za miesiące wrzesień – październik 2020), która to przewiduje wykonywanie pracy w trybie zdalnym przez osoby skierowane na kwarantannę, również za zgodą pracodawcy, ale bez wspomnienia o woli pracownika do jej wykonywania. Przypomnijmy, że kwarantanna dotyczy osób u których nie stwierdzono zachorowania poprzez wynik testu, ale które były narażone na bezpośredni kontakt z wirusem, albo wróciły z zagranicy.

Również w tej ustawie odwołuje się rozwiązania umożliwiające prezesowi Rady Ministrów odwołanie członków Rady Dialogu Społecznego (z tego powodu w październiku NSZZ Solidarność opuściła RDS – pisaliśmy o sprawie w Monitoringu Polityki Społecznej za wrzesień-październik 2020)

Jednolity tekstu ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę

Opublikowano jednolity tekstu ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę¹⁷.

2. Prawo ubezpieczeń społecznych

Umowy o dzieło zgłaszane do ZUS

Od 1 stycznia 2021 pracodawcy muszą wysyłać do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zgłoszenia, w którym trzeba będzie podać informacje o osobie, z którą została zawarta umowa o dzieło, a także dane kontaktowe do tej osoby. Nowy formularz RUD trzeba złożyć w ciągu 7 dni od daty zawarcia umowy. Te obowiązki to skutek zmian wprowadzonych przez Art. 22 ustawy z dnia 31 marca 2020 o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw¹⁸.

3. Pomoc społeczna

Domy pomocy społecznej w dobie pandemii, raport Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka

Helsińska Fundacja Praw Człowieka opublikowała raport dotyczący sytuacji Domów Pomocy Społecznej w okresie epidemii COVID-19.

W podsumowaniu raportu czytamy m.in.:

¹⁷ Dziennik Ustaw 2020, poz. 2207, <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/2207>

¹⁸ Dziennik Ustaw 2020 r., poz. 568 z późn. zm.

„Przede wszystkim należy wskazać na zaangażowanie personelu DPS, a także działania samorządów i władz publicznych oraz często nieocenioną pomoc ze strony osób i podmiotów prywatnych. Nie oznacza to jednak, że udało się zaspokoić wszystkie potrzeby i sprostać wszystkim problemom.

Niemal wszystkie samorzady wskazały na konieczność udzielania dalszego wsparcia, szczególnie finansowego i rzeczowego, oraz intensyfikację działań na rzecz ochrony mieszkańców DPS. Z tego względu konieczne jest dopracowanie procedur przeciwdziałania COVID w DPS, a także procedur na wypadek zakażenia mieszkańców lub pracowników.”

I dalej:

„Pandemia doprowadziła również do znacznych zmian w funkcjonowaniu mieszkańców i mieszkańek DPS. Wprowadzane restrykcje doprowadziły do ograniczenia praw tych osób, w szczególności w zakresie prawa do utrzymywania kontaktów z bliskimi i światem zewnętrznym. Dlatego należy podkreślić, że sam fakt przebywania w tego typu placówkach nie może pozbawiać możliwości korzystania z tych praw, a wszelkie ograniczenia powinny mieć charakter proporcjonalny. Za niepokojące należy uznać wszelkie sygnały dotyczące trudności w dostępie do opieki medycznej mieszkańców placówek, gdyż może wiązać się to z zagrożeniem zdrowia, a nawet życia tych osób..”

Natomiast wśród rekomendacji w tym raporcie znajdziemy m.in.:

„- Wprowadzenie przejrzystych procedur:

- przeciwdziałania COVID w DPS, które pozwolą na indywidualizację podejścia w placówkach;*
- na wypadek wystąpienia zakażenia wśród mieszkańców lub personelu , konieczności ewakuacji i umieszczania zakażonych mieszkańców w izolatoriach lub szpitalach, jeśli nie ma możliwości odizolowania ich na terenie DPS;*
- przyjmowania nowych mieszkańców do DPS;*
- (...)*
- przegląd restrykcji wpływających na funkcjonowanie i prawa mieszkańców DPS pod kątem ich proporcjonalności i zasadności*
- zapewnienie dostępu do opieki zdrowotnej dla mieszkańców DPS;*
- zagwarantowanie dostępu do szczepień przeciwko koronawirusowi dla mieszkańców i całego personelu DPS (w razie powstania szczepionki);*
- zwiększenie wynagrodzeń personelu, w szczególności pielęgniarek i pielęgniarzy zatrudnionych w DPS;*
- (...)*
- konieczność zwiększenia nakładów finansowych na placówki.*

(...)

- *Uregulowanie systemu pracy rotacyjnej, pozostawania pracownika w miejscu pracy np. w razie objęcia DPS kwarantanną;*
- *uregulowanie ograniczenia wykonywania pracy do jednej placówki (w tym rekompensaty finansowe dla personelu, który rezygnuje z pracy w innych miejscach);*
- *zmiany w przepisach przewidujące zwiększenie wynagrodzeń personelu;*
- *obniżenie wymogów co do przygotowania zawodowego dla kadry placówek oraz ułatwienie zatrudniania nowego personelu (w tym spoza UE) wobec znaczących braków kadrowych;”*

(...)

- *ułatwienie zwiększania dotacji dla placówek prowadzonych przez organizacje prywatne na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego;*
- *wprowadzenie rozwiązań niwelujących potencjalny wzrost opłat za pobyt w DPS.”*

Raport dostępny jest na stronie HFPC:

<https://www.hfhr.pl/wp-content/uploads/2020/11/Domy-pomocy-spoecznej-w-dobie-pandemii-19-11.pdf>

Jednolity tekstu ustawy o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji

Opublikowano jednolity tekstu ustawy o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji¹⁹. Ostatni raz zmiany w tej ustawie wprowadzono w lutym 2020.

Zasiłek opiekuńczy i dodatkowy zasiłek opiekuńczy wydłużony

Zasiłek opiekuńczy w celu przeciwdziałania COVID-19 i dodatkowy zasiłek opiekuńczy wydłużono do 17 stycznia 2021²⁰.

¹⁹ Dziennik Ustaw 2020, poz. 1936, <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/1936>

²⁰ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie określenia dłuższego okresu pobierania zasiłku opiekuńczego w celu przeciwdziałania COVID-19, <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/2339>, oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie określenia dłuższego okresu pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego w celu przeciwdziałania COVID-19, <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/2340>

4. Opieka zdrowotna

Wyższe wynagrodzenie dla pracujących przy epidemii COVID-19

Na podstawie polecenia wydane przez ministra zdrowia prezesowi NFZ wszystkie osoby wykonujące zawody medyczne pracujące bezpośrednio przy epidemii COVID-19 dostaną 100% wyższe wynagrodzenie²¹.

Zapewnienie kadr medycznych w czasie epidemii

Ustawa z 28 października 2020 o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym

z wystąpieniem COVID-19 wprowadziła kolejną modyfikację Ustawy o Zawodzie Lekarza i Lekarza Dentysty²². Zmiany te mają na celu zapewnienie „dodatkowej kadry medycznej w czasie stanu epidemii”²³. Modyfikują one wymagania jakim ma podlegać osoba ubiegająca się o prawa wykonywania zawodu lekarza, a która uzyskała kwalifikacje poza terytorium Unii Europejskiej.

Te wymogi określają, że prawo to można przyznać osobie która:

- 1) *złożył oświadczenie, że wykazuje znajomość języka polskiego wystarczającą do wykonywania powierzonego mu zakresu czynności zawodowych;*
- 2) *uzyskał zaświadczenie od podmiotu wykonującego działalność leczniczą zawierające deklarację określającą wykaz komórek organizacyjnych zakładu leczniczego i czas planowanego zatrudnienia ze wskazaniem zakresu realizacji świadczeń zdrowotnych zgodnego z posiadanym tytułem specjalisty w określonej dziedzinie medycyny;*
- 3) *posiada pełną zdolność do czynności prawnych;*
- 4) *posiada stan zdrowia pozwalający na wykonywanie zawodu lekarza albo lekarza dentysty;*

²¹ Informuje o tym m.in. radio RMF FM <https://www.rmf24.pl/raporty/raport-koronawirus-z-chin/polska/news-wyzsze-wynagrodzenia-dla-medykow-walczacych-z-covid-19,nId,4828854>

²² Dziennik Ustaw 2020, poz. 2112, <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/rok/2020/pozycja/2112>

²³ Uzasadnienie do projektu ustawy.

5) wykazuje nienaganną postawę etyczną;

6) uzyskał prawo pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

7) posiada co najmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe jako lekarz specjalista w danej dziedzinie, uzyskane w okresie pięciu lat bezpośrednio poprzedzających uzyskanie zaświadczenia, o którym mowa w pkt 2;

8) posiada dyplom lekarza, lekarza dentysty oraz dyplom potwierdzający uzyskanie tytułu specjalisty, wydany w innym państwie niż państwo członkowskie Unii Europejskiej, jeżeli dyplom lub jego duplikat jest zalegalizowany przez konsula Rzeczypospolitej Polskiej, właściwego dla państwa, na którego terytorium lub w którego systemie szkolnictwa wyższego wydano ten dyplom, albo na dyplomie lub jego duplikacie umieszczono albo dołączono do dokumentu apostille, jeżeli dyplom został wydany przez uprawniony organ właściwy dla państwa będącego stroną Konwencji znoszącej wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych, sporządzonej w Hadze dnia 5 października 1961 r. (Dz. U. z 2005 r. poz. 938), na którego terytorium lub w którego systemie szkolnictwa wyższego wydano ten dyplom;

9) odbył szkolenie specjalizacyjne odpowiadające w istotnych elementach merytorycznych programowi szkolenia specjalizacyjnego w Rzeczypospolitej Polskiej.

W podobnym celu grupa posłów przygotowała **projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zapewnienia w okresie ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii kadr medycznych**²⁴. Ta ustawa również została uchwalona²⁵. W tej ustawie m.in.: umożliwiono dentystom wykonywania w czasie epidemii świadczeń zdrowotnych dotychczas zarezerwowanych dla osób posiadających uprawnienia do wykonywania zawodu lekarza.

W tej ustawie tej zmodyfikowano wymogi dla osób, które kwalifikacje uzyskały poza terytorium Unii Europejskiej a chcą wykonywać zawód lekarza w Polsce. Zniesiono konieczność uzyskania prawa pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Dodano wymóg posiadania dyplom potwierdzającego uzyskanie tytułu specjalisty, ale zalegalizowanego przez konsula Rzeczypospolitej Polskiej.

Do tego samego obszaru zmian należy też Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 20 listopada 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przypadków, w których powierzenie wykonywania pracy cudzoziemcowi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest dopuszczalne bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę²⁶, bo teraz do tych zawodów należą m.in.: lekarze, pielęgniarki i ratownicy medyczni.

²⁴ <https://sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/PrzebiegProc.xsp?id=C0EB76CD0ABE8E5DC1258625004B2503>

²⁵ Dziennik Ustaw 2020, poz. 2401,

²⁶ Dziennik Ustaw 2020, poz. 2081, <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/2081>

Ustawa z dnia 10 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw

Sejm przyjął ustawę o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw²⁷. Celem ustawy jest

„eliminacja zjawiska nadpodaży usług medycznych, a także dostosowanie inwestycji w sektorze zdrowia do rzeczywistych potrzeb społeczeństwa oraz umożliwienie świadczeniodawcy perspektywicznego rozwoju zgodnego z lokalnymi potrzebami zdrowotnymi”²⁸.

Wprowadzane zmiany przewidują uzależnienie zawierania umów z Narodowym Funduszem Zdrowia, od posiadania pozytywnej opinii o celowości inwestycji (OCI). W przypadku braku pozytywnej OCI, nie będzie możliwe zawarcie umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w trybie konkursu ofert lub rokowań. W postanowieniach ustawy wskazano, aby kwotowy limit wartości inwestycji do 2 mln zł nie podlegał ocenie o celowości inwestycji.

Narodowy program szczepień

Rząd opracował i przyjął Narodowy Program Szczepień przeciw COVID-19²⁹. Program opisuje proces zakupów i finansowania szczepionek, ustala organizację punktów szczepień, ustanawia kolejność szczepień przeciw COVID-19.

Proces szczepień podzielono w nim na 4 etapy:

etap 0 - pracownicy sektora ochrony zdrowia (w tym wykonujący indywidualną praktykę), pracownicy Domów Pomocy Społecznej i pracownicy Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej oraz personel pomocniczy i administracyjny w placówkach medycznych, w tym stacjach sanitarno-epidemiologicznych.),

etap I - pensjonariusze Domów Pomocy Społecznej oraz Zakładów Opiekuńczo-Lecznicych, pielęgnacyjno-opiekuńczych i innych miejsc stacjonarnego pobytu; osoby powyżej 60. roku życia w kolejności od najstarszych; służby mundurowe; nauczyciele,

etap II - osoby w wieku poniżej 60. roku życia z chorobami przewlekłymi zwiększającymi ryzyko ciężkiego przebiegu COVID-19, albo w trakcie diagnostyki i leczenia, wymagającego wielokrotnego lub ciągłego kontaktu z placówkami ochrony zdrowia; osoby bezpośrednio zapewniające funkcjonowanie podstawowej działalności państwa i narażone na zakażenie ze względu na częste kontakty społeczne;

etap III - przedsiębiorcy i pracownicy sektorów zamkniętych na mocy rozporządzeń ws. ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii; powszechne szczepienia pozostałej części populacji dorosłej.

²⁷ Dziennik ustaw 2020, poz. 2345, <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/2345>

²⁸ Uzasadnienie do projektu ustawy,

<http://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/PrzebiegProc.xsp?id=3FFC8058ADAE4757C12585C400600ECE>

²⁹ <https://www.gov.pl/web/szczepimysie/narodowy-program-szczepien-przeciw-covid-19>

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 listopada 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie standardu organizacyjnego opieki w izolatoriach

To rozporządzenie³⁰ dopuszcza teleinformatyczne odwiedzanie przez personel pielęgniarski oraz lekarski pacjentów przebywających w izolatoriach.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii

W tym rozporządzeniu³¹ wprowadzono m.in. obowiązek poddania się kwarantannie i testom diagnostycznym w kierunku SARS-CoV-2 dla osób przyjeżdżających z zagranicy.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie programu pilotażowego w centrach zdrowia psychicznego

W tym rozporządzeniu³² wydłużono okres pilotażu do końca 2022 (czyli o rok). Uściślono, że liczba mieszkańców na jeden punkt zgłoszeniowo-koordynacyjny³³ nie może być wyższa niż na 80 tys. mieszkańców. Do listy świadczeń rozliczanych w ramach CZP i rozliczanych przez NFZ dodano: następujące: świadczenia psychogeriatryczne (hospitalizacje); leczenie zaburzeń nerwicowych dla dorosłych; świadczenia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w hostelu; świadczenia dzienne psychiatryczne geriatryczne; świadczenia dzienne leczenia zaburzeń nerwicowych; leczenie nerwic; świadczenia w opiece domowej/rodzinnej.

³⁰ <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/2034>

³¹ Dziennik Ustaw 2020, poz. 2132, <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/2132>

³² <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/2364>

³³ Zadaniem PZK wg nowelizowanego rozporządzenia jest:

- „1) udzielanie informacji o zakresie działania centrum i możliwości uzyskania świadczeń opieki zdrowotnej;
- 2) przeprowadzenie wstępnej oceny potrzeb zdrowotnych osób zgłaszających się do PZK, uzgodnienie wstępnego planu postępowania terapeutycznego oraz udzielenie możliwego wsparcia w zakresie ustalonych potrzeb;
- 3) uzgodnienie terminu przyjęcia i wskazanie miejsca uzyskania niezbędnego świadczenia psychiatrycznego, w przypadkach pilnych nie później niż 72 godziny od zgłoszenia;
- 4) w przypadkach tego wymagających wskazanie miejsca uzyskania niezbędnego świadczenia z zakresu pomocy społecznej;
- 5) udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.

Rozporządzenie zmienia też nieco zasady finansowania CZP. Przy okazji polecam serwis internetowy z aktualną mapą Centrów Zdrowia Psychicznego <https://czp.org.pl/index.php/o-czp/>

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii

Rozporządzenie³⁴ wprowadza częściowe zamknięcie granic, kwarantannę po przyjeździe do Polski. Ustanawia także formalne podstawy wypłaty osobie poddanej kwarantannie albo izolacji w warunkach domowych wynagrodzenia, świadczenia pieniężnego z tytułu choroby lub zasiłku opiekuńczego.

Wyłączenie obowiązku odbycia kwarantanny w przypadku osób, które zakończyły hospitalizację lub odbywanie izolacji z powodu zakażenia koronawirusem albo zostały zaszczepione przeciwko COVID-19.

Ograniczono przemieszczanie się osób małoletnich w godzinach 8.00-16.00

Ustanowiono zakaz działalności dla:

„1) dyskotek i klubów nocnych lub działalności, która polega na udostępnieniu miejsca do tańczenia organizowanego w pomieszczeniach lub w innych miejscach o zamkniętej przestrzeni, z wyłączeniem sportowych klubów tanecznych;

2) basenów, aquaparków, siłowni, klubów i centrów fitness, z wyłączeniem basenów, siłowni, klubów i centrów fitness:

a) działających w podmiotach wykonujących działalność leczniczą przeznaczonych dla pacjentów,

b) dla członków kadry narodowej polskich związków sportowych;

3) działalności usługowej związanej z poprawą kondycji fizycznej (ujętej w Polskiej Klasyfikacji Działalności w podklasie 96.04.Z).”

Ograniczenie usług hotelarskich

Jak przewiduje paragraf 11 rozporządzenia:

„3) zakłady pracy są obowiązane zapewnić:

a) osobom zatrudnionym niezależnie od podstawy zatrudnienia rękawiczki jednorazowe lub środki do dezynfekcji rąk,

b) odległość między stanowiskami pracy wynoszącą co najmniej 1,5 m, chyba że jest to niemożliwe ze względu na charakter działalności wykonywanej w danym

³⁴ Dziennik ustaw 2020, poz. 2316, <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/rok/2020/pozycja/2316>

zakładzie pracy, a zakład ten zapewnia środki ochrony osobistej związane ze zwalczaniem epidemii.”

Ponownie zostały wprowadzone godziny dla seniorów w placówkach handlowych.

Czasowo ograniczono udzielania świadczeń w zakresie leczenia uzdrowiskowego oraz rehabilitacji leczniczej, a także czasowo zabroniono organizowania turnusów rehabilitacyjnych.

Zdalne funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego (Do dnia 17 stycznia 2021 r. placówka wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, może realizować swoje zadania wyłącznie z wykorzystaniem metod i technik porozumienia się na odległość.)

Negatywny wynik testu diagnostycznego w kierunku zakażenia COVID-19 lub zaszczepienie przeciwko COVID-19 zostało ustanowione jako warunek przyjęcia do zakładu opiekuńczo-leczniczego lub zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego a także jako warunek przyjęcia do hospicjum lub oddziału medycyny paliatywnej.

Ustanowiono, że udzielanie świadczeń zdrowotnych osobom zaszczepionym przeciwko COVID-19 – nie będzie wymagało wykonania testu przez nie testu w kierunku COVID-19.

Negatywny wynik testu diagnostycznego w kierunku zakażenia COVID-19 lub zaszczepienie przeciwko COVID-19 zostało wprowadzono jako warunek przyjęcia do domu pomocy społecznej.

Ustanowiono zasady udzielania świadczeń opieki zdrowotnej za pomocą za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności (m.in. zasady ustalania tożsamości świadczeniobiorców, .

Ograniczono działalności urzędów administracji publicznej lub jednostek organizacyjnych wykonujących zadania o charakterze publicznym – do 28 lutego może podlegać ograniczeniu polegającym na wykonywaniu wyłącznie zadań niezbędnych do zapewnienia pomocy obywatelom. Wprowadzono też zdalną pracę w urzędach administracji publicznej.

5. Polityka senioralna

Program wieloletni Senior+

Rząd przyjął uchwałę ustanawiającą wieloletni program Senior+³⁵. Wykonawcą programu jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego. Budżet programu wyniesie 300 000 tys .zł.

³⁵ <https://www.dziennikustaw.gov.pl/M2021000001001.pdf>

6. Oświata

Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 18 listopada 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19

To rozporządzenie³⁶ wprowadza m.in. dofinansowanie zakupu sprzętu dla nauczycieli w wysokości 500 zł.

Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 24 listopada 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19

To rozporządzenie wydłuża okres ograniczenia funkcjonowania szkół do 3 stycznia 2021. Ustala też, że szkoły powinny:

„W okresie ograniczenia, o którym mowa w §1a ust.1 pkt 1 i §2b ust. 1, szkoła podstawowa oraz szkoła artystyczna realizująca kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej jest obowiązana prowadzić działalność opiekuńczą dla dzieci osób zatrudnionych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą oraz innych osób realizujących zadania publiczne w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, uczęszczających do klas I–III szkoły podstawowej lub klas szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie odpowiadającym klasom I–III szkoły podstawowej. Rodzice dziecka, którzy chcą korzystać z opieki, wnioskuje do dyrektora szkoły o objęcie ich dziecka opieką.

³⁶ Dziennik ustaw 2020, poz. 2047, <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/2047>

Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 27 listopada 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19

To rozporządzenie³⁷ wprowadza ferie zimowe na początku stycznia w całym kraju

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz zniesienia Ministerstwa Edukacji Narodowej i Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Ministerstwa Edukacji i Nauki zastąpiło na mocy tego rozporządzenia³⁸ Ministerstwa Edukacji Narodowej i Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 16 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19

Rozporządzenie³⁹ wprowadza m.in możliwość zmiany terminu olimpiad szkolnych, ale też zakaz organizowania form wypoczynku dzieci i młodzieży w czasie zimowej przerwy świątecznej w roku szkolnym 2020/2021, wypoczynek dzieci w ferie tylko w kraju, ograniczenie egzaminu maturalnego w 2021 r. do części pisemnej; brak obowiązku przystąpienia do egzaminu maturalnego z przedmiotu dodatkowego, z wyjątkiem przypadków określonych w § 11kzd⁴⁰.

³⁷ Dziennik ustaw 2020, poz. 2111, <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/2111>

³⁸ Dziennik Ustaw 2020, poz. 2334, <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/2334>

³⁹ Dziennik ustaw 2020, poz.2314, <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/2314>

⁴⁰ „§ 11kzd. 144 [Część ustna egzaminu maturalnego w 2021 r.] W 2021 r. do części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego, języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej, języka regionalnego lub języka obcego nowożytnego może przystąpić absolwent, który:

1) w toku rekrutacji na uczelnię zagraniczną jest obowiązany przedstawić wynik części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego, języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej, języka regionalnego lub języka obcego nowożytnego, lub

2) jest obowiązany przystąpić do części ustnej egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego w celu zrealizowania postanowień umowy międzynarodowej.”

Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 4 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie towarów i usług, dla których obniża się stawkę podatku od towarów i usług, oraz warunków stosowania stawek obniżonych

Rozporządzenie⁴¹ wprowadza obniżona stawka VAT w czasie epidemii na dostawy:

- „1) komputery przenośne, wyłącznie laptopy i tablety;
- 2) jednostki centralne komputerów, serwery, monitory, zestawy komputerów stacjonarnych;
- 3) drukarki;
- 4) skanery;
- 5) urządzenia komputerowe do pism Braille’a (dla osób niewidomych i niedowidzących);
- 6) urządzenia do transmisji danych cyfrowych (w tym koncentratory i switchy sieciowe, routery i modemy).”

Dla:

- „1) placówek oświatowych;
- 2) organizacji humanitarnych, charytatywnych lub edukacyjnych oraz operatora OSE, o którym mowa w ustawie z dnia 27 października 2017r. o Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej – w celu dalszego nieodpłatnego przekazania placówkom oświatowym;
- 3) organów prowadzących szkołę lub placówkę, o których mowa w art. 4 pkt 16 ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2020r. poz. 910 i 1378) – w celu dalszego nieodpłatnego przekazania prowadzonym placówkom oświatowym.

Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 2 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela

W rozporządzeniu⁴² wprowadzono możliwość odbycia praktyk na studiach nauczycielskich „także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość”.

⁴¹ Dziennik Ustaw 2020, poz. 2188, <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/2188>

⁴² Dziennik Ustaw 2020, poz. 2160, <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/2160>

7. Mieszkalnictwo

Ustawa o zmianie niektórych ustaw wspierających rozwój mieszkalnictwa

Rząd przygotował projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw wspierających rozwój mieszkalnictwa. Projekt powstał w Ministerstwie Rozwoju w maju 2020, a w sierpniu został skierowany do prac sejmowych. Sejm przyjął ustawę 10 grudnia 2020 a w Dzienniku Ustaw została opublikowana w styczniu 2021⁴³.

Jak czytamy w uzasadnieniu do projektu:

„Przedłożony projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw wspierających rozwój mieszkalnictwa wchodzi w zakres pakietu rozwiązań przeciwdziałających negatywnym skutkom społecznym i gospodarczym COVID-19. Proponowane instrumenty dotyczą wsparcia budownictwa komunalnego i społecznego budownictwa czynszowego, jak również kierowanych bezpośrednio do gospodarstw domowych form finansowego wsparcia w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych.”

Zdaniem wnioskodawcy „proponowane rozwiązania są dopełnieniem dotychczas podejmowanych działań legislacyjnych odnoszących się do rozbudowy segmentu mieszkań czynszowych” (czyli lokali użytkowanych na zasadach najmu, kierowanych do niezamożnych gospodarstw domowych i w tym celu podlegające ustawowym ograniczeniom dotyczącym wysokości czynszów i szczególnych warunków nawiązywania stosunku najmu).

Zmiany które wprowadza ta ustawa dotyczą głównie rozwiązań związanych z funkcjonowaniem Towarzystw Budownictwa Społecznego, dopłat do czynszów i dlatego dotyczy wielu obszarów, kwestii, zmienia wiele ustaw i modyfikuje programy rządowe.

Wśród zmian dotyczących funkcjonowania Towarzystw Budownictwa Społecznego znajdują się m.in. następujące kwestie:

- zmiana nazewnictwa – nowo powstające TBS mają teraz nosić nazwę „Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa” (dalej SIM),

- dla lokatorów TBS możliwość wprowadzenie nowych zasad, na jakich będą mogły zostać rozliczone środki zaangażowane przez najemcę w budowę mieszkania: „innych niż opuszczenie mieszkania lub zakup mieszkania przez lokatora – formuła częściowych „wakacji czynszowych”:

a) lokator będzie mógł wystąpić do TBS z wnioskiem o zmianę dotychczasowej umowy najmu na umowę najmu uwzględniającą okresowe rozliczenie partycypacji, poprzez zaliczenie jej części na

⁴³ Przebieg prac można zobaczyć na stronach Rządowego Centrum Legislacji <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12333403> oraz sejmu <http://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/PrzebiegProc.xsp?nr=534>,

Ustawa z dnia 10 grudnia 2020 r. o zmianie niektórych ustaw wspierających rozwój mieszkalnictwa, Dziennik Ustaw 2021 r. poz. 11, <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2021/11>

poczet czynszu miesięcznego – obniżka zastosowana będzie po spłacie kredytu, tj. w okresie w którym rozwiązanie nie będzie naruszało gospodarki finansowej TBS;

b) lokator, który jest w podeszłym wieku będzie mógł wystąpić do TBS z wnioskiem o zmianę dotychczasowej umowy najmu na umowę najmu uwzględniającą całkowite rozliczenie partycypacji, poprzez zaliczenie jej na poczet czynszu miesięcznego, aż do dnia wygaśnięcia praw lokatora jako strony umowy najmu.

- Uchylenie bezwzględneho zakazu wyodrębniania na własność/zbywania lokali mieszkalnych wybudowanych w ramach preferencyjnych kredytów udzielanych w aktualnym programie SBC (program preferencyjnych kredytów objętych dopłatami do odsetek z budżetu państwa, udzielanych przez BGK na społeczne budownictwo czynszowe – w oparciu o przepisy *ustawy z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego* (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 2195), dalej jako: *ustawa o niektórych formach*).

- Wprowadzenie możliwości uzyskania prawa własności mieszkania w oparciu o umowę najmu instytucjonalnego z dojściem do własności uwzględniającą rozliczenie partycypacji:

a) dla lokatorów będących stroną umowy partycypacji w kosztach budowy mieszkań jeżeli wysokość tej partycypacji wyniosła co najmniej 20 albo 25% kosztów budowy mieszkania,

b) po całkowitej spłacie kredytu przez TBS,

c) na wniosek lokatora (możliwość zawarcia przez TBS z lokatorem umowy najmu z dojściem do własności, zaliczeniem partycypacji własnej tytułem rozliczenia ceny),

d) rozliczenie wg ceny opartej na kosztach budowy – przedstawienie warunków przez TBS na wniosek najemcy będzie obowiązkowe,

e) stosowanie do zasobów wybudowanych w ramach nowych przedsięwzięć finansowanych preferencyjnym kredytem BGK w ramach aktualnego programu SBC (program preferencyjnych kredytów objętych dopłatami do odsetek z budżetu państwa, udzielanych przez BGK na społeczne budownictwo czynszowe) rozpoczętych po dniu wejścia w życie projektowanych rozwiązań.

- Możliwość przeniesienia prawa własności mieszkania wybudowanego w ramach rządowych programów wsparcia nie tylko w przypadku mieszkań wybudowanych w ramach byłego programu Krajowy Fundusz Mieszkaniowy dla lokatorów będących stroną umowy partycypacji w kosztach budowy mieszkań, niezależnie od spłaty kredytu przez TBS, ale po upływie minimalnego okresu użytkowania mieszkania (co do zasady 5 lat od oddania do użytkowania).

- Urealnienie limitów maksymalnego czynszu za najem mieszkania w zasobach TBS, poprzez możliwość pobierania od najemcy inwestycyjnych, wskazanych w ustawie opłat dodatkowych, których łączna kwota nie może przekroczyć w skali roku 1% wartości odtworzeniowej. Dodatkowo w projektowanym art. 28 ust. 2 pkt 2 zmienianej ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego przewidziano wprowadzono ograniczenia wysokości czynszu w towarzystwach budownictwa społecznego utworzonych z udziałem Krajowego Zasobu Mieszkaniowego do wysokości 5% wartości odtworzeniowej.

- Promowanie wykorzystania partycypacji w kosztach budowy SIM przez innych interesariuszy niż przyszli najemcy i gminy – wprowadzenie możliwości wynajmu mieszkań przez pracodawców lub organizacje pozarządowe w celu podnajmu/udostępnienia mieszkania osobom fizycznym. Podnajemcy będą kwalifikowani do używania mieszkań zgodnie z przesłanką stanowiącą podstawę

zaangażowania interesariusza (pracownicy, w przypadku organizacji pożytku publicznego osoby dotknięte kryzysem bezdomności, emigranci...).

- Jednoznaczne doprecyzowanie możliwości wynajmu mieszkań w TBS wybudowanych przy wykorzystaniu preferencyjnych kredytów BGK (programy SBC i b. KFM) podmiotom innym niż osoby fizyczne.

- Możliwość uzyskania premii remontowej przez TBS na spłatę części kredytu zaciągniętego na realizację przedsięwzięcia remontowego (lub termomodernizacji).

- Krajowy Zasób Nieruchomości zyskał możliwość tworzenia lub przystępowania do Społecznych Inicjatyw Mieszkaniowych lub Towarzystw Budownictwa Społecznego.

Drugim obszarem, w którym ta ustawa wprowadza zmiany jest sfera wsparcia gmin w budowie dostępnych mieszkań czynszowych, w tym komunalnych. Ważnym instrumentem tego wsparcia jest obecnie program bezzwrotnego dofinansowania części kosztów inwestycji mieszkaniowej z Funduszu Dopłat w BGK, tj. program BSK.

W tym obszarze wprowadzane zmiany dotyczą:

1) modyfikacji zasad udzielania wsparcia w formie grantu. Zmieniają też okres, w jakim następowało będzie przekazywanie gminom bezzwrotnego wsparcia z Funduszu Dopłat (dalej: FD) w przypadku dofinansowania partycypacji JST w kosztach budowy mieszkań czynszowych.

- podwyższenie wsparcia z 20% do maksymalnie nawet 35% kosztów inwestycji (dotyczy to wsparcia projektów realizowanych na podstawie umowy gminy z innym inwestorem);

- likwidację zasady, zgodnie z którą mieszkania utworzone przez inwestora prywatnego przy wykorzystaniu nowego instrumentu wsparcia gmin (grant na partycypację) muszą być użytkowane docelowo na zasadach najmu, czyli po 15 latach, licząc od dnia rozliczenia kosztów przedsięwzięcia, można będzie wyodrębnić własność mieszkań;

- grant z FD będzie bezpośrednio finansował część/całość partycypacji JST, tj. będzie uruchamiany bezpośrednio pokrywając koszt budowy a nie jak dotychczasowa forma refundacji;

2) rozszerzenia zakresu przedmiotowego ustawy o modernizację i remonty istniejącego zasobu mieszkaniowego, który ze względu na zły stan techniczny nie może być wykorzystywany. Dotychczas można było uzyskać wsparcie z FD tylko dla budynków wyłączonych z użytkowania decyzją nadzoru budowlanego.

3) rozszerzenie katalogu beneficjentów programu o organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*; (dotychczas były to organizacje pożytku publicznego teraz wszystkie organizacje pozarządowe, a także spółdzielnie socjalne oraz kościelne osoby prawne i stowarzyszenia JST)

4) wprowadzenia dodatkowego instrumentu finansowego wsparcia dla beneficjentów tworzących lokale mieszkalne oraz powierzchnie wspólne dla seniorów⁴⁴;

⁴⁴ Treść dodanego nowego Art. 5b. dodawanego do Ustawy z 8 grudnia 2006 o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń (Dz. U. z 2020 r. poz. 508): „1. Jeżeli finansowe wsparcie, o którym mowa

- 5) zwiększenia intensywności wsparcia samorządów gminnych realizujących przedsięwzięcia w ramach programu BSK; podniesiono i ujednolicono progi wysokości wsparcia z Funduszu Dopłat udzielanego gminom i ich uprawnionym jednostkom do 50%. Poszerzono też katalog kosztów kwalifikowanych m.in. o koszt wykonania garaży podziemnych dla samochodów osobowych.
- 6) złagodzenia przepisów dotyczących utrzymania zasobu utworzonego przy udziale finansowego wsparcia; gminy po 10 latach mogą zmienić status wybudowanych ze wsparciem z FD lokali ale teraz mają obowiązek utrzymania tylko tej samej powierzchni lokali, w poprzednim brzmieniu był to obowiązek utrzymania „liczby i powierzchni”.
- 7) wprowadzenia możliwości dofinansowania przedsięwzięć rozpoczętych i niezakończonych; w przypadku przedsięwzięć polegających na kupnie lokali mieszkalnych, finansowe wsparcie będzie mogło być udzielone na przedsięwzięcie zakończone, jeżeli wniosek o finansowe wsparcie zostanie złożony przez beneficjenta wsparcia przed upływem 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia przedsięwzięcia
- 8) ujednolicenia terminu realizacji przedsięwzięcia dla wszystkich beneficjentów wsparcia do 36 miesięcy;
- 9) wprowadzenia innych rozwiązań dostosowujących *ustawę o finansowym wsparciu...* do obecnych uwarunkowań prawnych oraz eliminujących wątpliwości interpretacyjne. Polegają m.in. na: dostosowaniu do konsekwencji zmian w definicji mieszkaniowego zasobu gminy, sformułowanie „tworzenie lokali” zostało uzupełnione o „modernizowanie”.

Kolejnym obszarem zmian wprowadzanych tą ustawą jest system dopłat do wynajmu mieszkań w pierwszych latach najmu mieszkania. W ramach realizowanego od 2019 roku programu „Mieszkanie na start” gminy pośredniczą w wypłatach dopłat do czynszu gospodarstwom domowym, które posiadają dochody niewystarczające do zakupu mieszkania lub opłacania czynszu rynkowego bez ryzyka nadmiernego ograniczania innych koniecznych wydatków, ale które posiadają „zdolność czynszową”. W tej dziedzinie zmiany zaprojektowane w tej ustawie przewidują:

- 1. poszerzenie zakresu wsparcia w programie „Mieszkanie na start”, poprzez wprowadzenie możliwości stosowania dopłat do czynszów w przypadku podnajmu mieszkania od gminy, jeżeli gmina wynajmuje lokal od inwestora;*
- 2. w przypadku, gdy gmina wynajmuje mieszkanie bezpośrednio od inwestora w celu podnajmu beneficjentowi wsparcia, zwolnienie najemcy od bezwzględnego obowiązku posiadania zdolności czynszowej (ryzyko bieżącego pokrywania opłat czynszowych w całości przejmuje w takiej sytuacji gmina, jako bezpośredni najemca);*
- 3. w stosunku do podnajmu przez gminę mieszkań wybudowanych na podstawie umowy inwestora z gminą w ramach programu „Mieszkanie na start”*

w art. 3, art. 5 i art. 5a, jest udzielane na przedsięwzięcie, w wyniku którego powstaną lokale mieszkalne, których docelową grupę najemców będą stanowić również osoby starsze w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o osobach starszych (Dz. U. poz. 1705), finansowe wsparcie jest udzielane także na utworzenie dodatkowych powierzchni użytkowych przeznaczonych na zaspokajanie potrzeb tych osób”

wyłączenie zasady odpowiedniego stosowania przepisów odnoszących się w ustawie o ochronie praw lokatorów⁴⁵... do mieszkań komunalnych;

4. rozszerzenie obszaru, na którym najemcom mieszkań znajdujących się w budynkach poddanych rewitalizacji przysługują dopłaty do czynszu o cały obszar gminy będący w stanie kryzysowym, nie tylko w ramach Specjalnej Strefy Rewitalizacji.⁴⁶

Kolejnym obszarem, w który przewidziane są zmiany w tej ustawie jest kwestia książeczek mieszkaniowych. Zmiany z tego obszaru można podzielić na dwie grupy. Pierwszą grupą jest poszerzenie listy przypadków umożliwiających otrzymanie finansowej premii związanej z likwidacją książeczki mieszkaniowej. Drugą grupą to przepisy „pozwalające w przyszłości określić zamknięte ramy czasowe ponoszenia wydatków budżetowych z tytułu refundacji premii gwarancyjnych”.

Innym obszarem zmienianym w opisywanej ustawie są środki mające na celu ochronę osób mieszkających w wynajmowanych lokalach. W związku z tym w ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374, 567, 568 i 695) wprowadzono zmiany umożliwiające przyznawania dodatków mieszkaniowych powiększonych o dopłatę z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 najemcom, którzy utracili całkowicie lub częściowo dochody w wyniku epidemii COVID-19. Dodany do ustawy o szczególnych rozwiązaniach... artykuł Art. 15zzzic, ustanawia wysokość tego dodatku: „Wysokość dodatku mieszkaniowego powiększonego o dopłatę do czynszu stanowi 75% miesięcznego czynszu opłacanego przez najemcę, jednak nie więcej niż 1500 zł.”

Zmiany w ustawie o dodatkach mieszkaniowych powodują także, że dodatek mieszkaniowy nie będzie przysługiwał⁴⁷ osobom przebywającym w: 1) domu pomocy społecznej, 2) młodzieżowym ośrodku wychowawczym, 3) schronisku dla nieletnich, 4) zakładzie poprawczym, 5) zakładzie karnym, 6) szkole, w tym w szkole wojskowej; jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatnie pełne całodobowe utrzymanie. Dodatki mieszkaniowe wyłączono też z egzekucji komorniczej⁴⁸.

Wsparciem gmin w ich zadaniach dotyczących zapewnienia swoim obywatelom mieszkań ma się teraz zajmować powołany tą ustawą Rządowy Fundusz Rozwoju Mieszkalnictwa. Którego obsługą ma zajmować się BGK.

Co interesujące kolejny duży projekt zmian w sferze mieszkalnictwa, wprowadzający m.in. instytucję Społecznych Agencji Najmu od etapu opublikowanie uwag zgłaszanych w opiniowaniu i konsultacjach publicznych we wrześniu 2020, nie był dalej procedowany⁴⁹.

⁴⁵ Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, Dziennik Ustaw 2020, poz. 611

⁴⁶ Uzasadnienie do projektu ustawy, <http://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/PrzebiegProc.xsp?nr=534>

⁴⁷ Ten przepis wejdzie w życie 1 lipca 2021, nowy ust. 3 w art. 2 ustawy z 21 czerwca 2011 o dodatkach mieszkaniowych

⁴⁸ Art. 2 omawianej ustawy - ustawa z dnia 10 grudnia 2020 r. o zmianie niektórych ustaw wspierających rozwój mieszkalnictwa, Dziennik Ustaw 2021 r. poz. 11, <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2021/11>

⁴⁹ Projekt ustawy o zmianie ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego oraz niektórych innych ustaw, <https://legislacja.gov.pl/projekt/12334202/>

8. Polityka wobec cudzoziemców

Ustawa z dnia 28 października 2020 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw

Ustawa⁵⁰ dotyczy dostosowania polskiego porządku prawnego do wprowadzonych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1155 zmian do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 oraz wprowadzenia zmian towarzyszących w postępowaniach dot. wydawania, cofania i unieważniania wiz krajowych, pozostających w zakresie regulacji prawa krajowego. W uzasadnieniu⁵¹ projektu czytamy, że projekt ma na celu:

„1) dostosowanie polskiego porządku prawnego do wprowadzonych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1155 z dnia 20 czerwca 2019 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 810/2009 ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy), zwanego dalej „rozporządzeniem 2019/1155”, zmian do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy) (Dz. Urz. UE L 243 z 15.09.2009, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „kodeksem wizowym”, oraz wprowadzenie zmian towarzyszących w postępowaniach dotyczących wydawania, cofania i unieważniania wiz krajowych, pozostających w zakresie regulacji prawa krajowego;

2) wprowadzenie środków pozwalających na wykonanie celu nr 5 planu działań przygotowujących Rzeczpospolitą Polską do przystąpienia do programu ruchu bezwizowego (Visa Waiver Program) ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki, zwanymi dalej „Stanami Zjednoczonymi”;

3) wprowadzenie zmian w zakresie regulacji dotyczących podróznego ubezpieczenia medycznego, którego posiadanie przez cudzoziemca stanowi jeden z wymogów uzyskania wisy krajowej, jak i wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie takiej wisy.”

⁵⁰ Dziennik Ustaw 2020, poz. 2023 <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/2023>

⁵¹ <https://sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/PrzebiegProc.xsp?id=3F20227A03F7B773C12585A500634228>

Ustawa z dnia 10 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin oraz niektórych innych ustaw

Ustawa⁵² dotyczy dostosowania polskiego prawa do przepisów obowiązujących w Unii Europejskiej, jeśli chodzi o prawa obywateli UE i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, wprowadzenia instytucji cofnięcia i unieważnienia wizy wydanej członkowi rodziny obywatela UE oraz uregulowania nowych podstaw prawnych dotyczących odmowy prawa pobytu i prawa stałego pobytu, a także stosowania przez Polskę umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z UE w przypadku praw pobytowych obywateli brytyjskich i członków ich rodzin.

W uzasadnieniu czytamy, że ustaw ma na celu:

„wprowadzenie uregulowań pozwalających na zamieszczanie w kartach pobytowych oraz kartach stałego pobytu stosownych adnotacji oraz obrazu linii papilarnych.

(...)

Projektowane zmiany pozwolą także Straży Granicznej, w przypadku podejrzenia zawarcia fikcyjnego małżeństwa z obywatelem UE, na przeprowadzanie wywiadu środowiskowego oraz dokonanie sprawdzenia w miejscu pobytu obywatela UE, czy podejrzenie to jest uzasadnione. Nowo zaprojektowane zmiany pozwolą również na wyłączenie stosownych przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego w przypadku przeprowadzania tego typu działań.”

9. Organizacje pozarządowe

Program NOWEFIO przyjęty przez rząd

Programu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego pod nazwą „Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021–2030” został przyjęty uchwałą⁵³ rządu 22 grudnia 2020 r.

NOWEFIO zastąpi dotychczasowy program FIO – Fundusz Inicjatyw Obywatelskich.

WRZOS zabierał głos w konsultacjach regulaminu konkursu w roku 2021 w ramach tego programu. Nasz komentarz na stronie internetowej: <http://www.wrzos.org.pl/aktualnosci/nowefio-na-lata-2021-2030-wrzos-zabral-glos-w-konsultacjach-regulaminow-konkursu-na-rok-2021-i-co-z-tego-wyniknelo/>

⁵² Dziennik Ustaw 2020, poz. 2369, <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/2369>

⁵³ <https://archiwum.bip.kprm.gov.pl/kpr/form/r8950273981398,Projekt-uchwaly-Rady-Ministrow-w-sprawie-przyjecia-programu-wspierania-rozwoju-s.html>
<https://www.gov.pl/web/pozytek/program-nowefio-przyjety-przez-rade-ministrow>

Jednolity tekstu ustawy o fundacjach

Opublikowano jednolity tekstu ustawy o fundacjach⁵⁴. Ostatnie zmiany wprowadzono w tym roku w kwietniu i czerwcu a dotyczyły możliwości przedłużenia kadencji władz w związku ze stanem epidemii (czerwiec - Dz.U.2020.1086 z dnia 2020.06.23) oraz elektronicznego głosowania we władzach fundacji (kwietniowa zmiana- Dz.U.2020.695 z dnia 2020.04.17).

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Prawo o stowarzyszeniach

Opublikowano jednolity tekst ustawy – Prawo o stowarzyszeniach⁵⁵. Poprzednie zmiany tej ustawy miały miejsce w kwietniu i czerwcu 2020 - analogiczne do prawa o fundacjach – umożliwiając zdalne głosowanie i wydłużenie kadencji organów w czasie trwania epidemii.

10. Ekonomia społeczna

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2020 r. w sprawie zniesienia Pełnomocnika Rządu do spraw ekonomii społecznej i solidarnej

Zniesiono urząd Pełnomocnika Rządu do spraw ekonomii społecznej i solidarnej⁵⁶. Ustanowiony był w grudniu 2019. Pisaliśmy w monitoringu za okres styczeń – luty 2020.

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o spółdzielniach socjalnych

Opublikowano jednolitego tekstu ustawy o spółdzielniach socjalnych⁵⁷

⁵⁴ Dziennik Ustaw 2020, poz. 2167, <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/2167>

⁵⁵ Dziennik Ustaw 2020, poz.2261, <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/2261>

⁵⁶ Dziennik ustaw 2020, poz.2039, <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/2039>

⁵⁷ Dziennik ustaw 2020, poz. 2085, <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/2085>

11. Inne

Projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej pod koniec października rozpoczęło konsultacje projektu ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw⁵⁸.

Jak czytamy w uzasadnieniu do projektu wpisuje się on

„w realizację podjętej przez Rząd RP w styczniu 2017 r. decyzji o ograniczeniu adopcji z przemieszczeniem poza granice Polski i ma na celu, wprowadzenie zmian służących pozyskiwaniu większej liczby kandydatów do przysposobienia dzieci na terenie kraju.

(...)

Nowelizacja zmierza bowiem do ułatwienia procesu adaptacji dziecka, w szczególności dziecka starszego, w nowej rodzinie poprzez wprowadzenie zmian w Kodeksie pracy w zakresie urlopu ojcowskiego oraz urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego dla pracowników, którzy przyjęli dziecko na wychowanie jako rodzice adopcyjni

(...)

Celem projektowanej ustawy jest przede wszystkim dokonanie niezbędnych zmian w przepisach odnoszących się do problematyki adopcji krajowych, jak również adopcji zagranicznych. Z tych względów, projekt ustawy zwiększa rolę ministra właściwego do spraw rodziny poprzez nadanie nadaje uprawnienia do opracowania i wydania standardów dotyczących organizacji i prowadzenia ośrodków adopcyjnych”⁵⁹.

W projekcie także nałożono na ośrodek adopcyjny konieczność przeprowadzenia wstępnej oceny kandydata do przysposobienia oraz umożliwienia mu udziału w szkoleniu w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od momentu zgłoszenia się przez niego do ośrodka adopcyjnego.

Inna zmiana jest wprowadzenie obowiązku wydawania wstępnej oceny o kandydatach do przysposobienia dziecka oraz opinii kwalifikacyjnej pisemnie w formie papierowej lub elektronicznej.

Projekt przewiduje także wprowadza również konieczność dostosowania godzin pracy ośrodka adopcyjnego do realnych potrzeb osób korzystających z jego usług.

⁵⁸ <https://legislacja.gov.pl/projekt/12339651>

⁵⁹ Uzasadnienie projektu ustawy

Koalicja na Rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej zgłosiła uwagi do projektu, zwracając uwagę m.in. na podmiotowość rodzin zastępczych. Można się z nimi zapoznać pod linkiem:

<http://www.koalicja.org/2020/11/30/prace-koalicji-nad-nowelizacja-ustawy/>

Jednolity tekstu ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej

Opublikowano jednolity tekstu ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej⁶⁰. Ostatnie zmiany w tym roku: marzec, maj, czerwiec 2020.

⁶⁰ Dziennik ustaw 2020, poz. 2232, <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/2232>